

BA-5618

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) Examination

May / June - 2014

CC-507: Research Methods In Psychology-I
(CC) (New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધાજ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- ૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો મુદ્દાસર ૧૪
જવાબ આપો :
(અ) સંશોધનનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો સવિસ્તૃત સમજાવો.
(બ) સંશોધનના જ્ઞાનનું મહત્ત્વ દર્શાવી સારા સંશોધન માટેના
માપદંડો વર્ણવો.
- ૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો મુદ્દાસર ૧૪
જવાબ આપો :
(અ) સંશોધન સમસ્યા એટલે શું ? સંશોધન સમસ્યાની પસંદગી માટે
સમસ્યાની વ્યાખ્યાની આવશ્યકતાઓ સ્પષ્ટ કરો.
(બ) ઉત્કલ્પના એટલે શું ? ઉત્કલ્પનાના સ્ત્રોતો સવિસ્તૃત સમજાવો.
- ૩ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો મુદ્દાસર ૧૪
જવાબ આપો :
(અ) સંશોધન ડિઝાઇનનો અર્થ આપી સારી સંશોધન ડિઝાઇનનાં લક્ષણો
સ્પષ્ટ કરો.
(બ) સંશોધન ડિઝાઇનના પ્રકારો દર્શાવી પ્રાયોગિક ડિઝાઇન સવિસ્તૃત
વર્ણવો.

- ૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો મુદ્દાસર જવાબ આપો : ૧૪
- (અ) સારી નિદર્શ ડિઝાઇનની લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો.
- (બ) નિદર્શના પ્રકારો જણાવી બિન સંભાવના નિદર્શનની સવિસ્તૃત સમજ આપો.
- ૫ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના બે થી ત્રણ ૧૪
- વાક્યોમાં જવાબ આપો :
- (૧) સામાજિક વિજ્ઞાનમાં સંશોધન પ્રોજેક્ટ માટે નાણાકીય મદદ પૂરી પાડનાર સંસ્થાનું નામ આપો.
- (૨) ભારતમાં સંશોધનના ક્ષેત્રમાં પડતી મુશ્કેલીઓ દૂર કરવા કઈ સંસ્થા મદદરૂપ બની શકે ?
- (૩) સંશોધનાત્મક પરિણામોનું આંકડાશાસ્ત્રીય વિશ્લેષણ કરવા માટે આંકડાશાસ્ત્રની કઈ પદ્ધતિ અપનાવવી તેનો નિર્ણય કરતી વખતે કયા પ્રકારની તુલાઓ ધ્યાનમાં લેવી પડે ?
- (૪) સંશોધન સમસ્યાના પ્રકારો દર્શાવો.
- (૫) ઉત્કલ્પનાની રચના માટેના સૂચનો વર્ણવો.
- (૬) શૂન્ય ઉત્કલ્પનાનો અર્થ આપો.
- (૭) સંશોધન ડિઝાઇનનું મહત્ત્વ દર્શાવો.
- (૮) અર્ધ પ્રાયોગિક ડિઝાઇન (Quasi-Experiumental Design)નો અર્થ આપો.
- (૯) પ્રાયોગિક ડિઝાઇનની મર્યાદાઓ દર્શાવો.
- (૧૦) નિદર્શનનો અર્થ આપો.
- (૧૧) સંભાવના નિદર્શનના મુખ્ય ત્રણ પ્રકારો દર્શાવો.
- (૧૨) નિદર્શનમાં ભૂલો એટલે શું ?